

Unutarak yiyip içtikten sonra orucunun bozulduğunu zanneden kimse bilerek yerse kefaret gerekir mi?

Soru: Unutarak yiyip içtikten sonra orucunun bozulduğunu zanneden kimse bilerek yerse kefaret gerekir mi?

Cevap

Kefaret, oruç bozan bir halin sureten ve manen gerçekleştiği kasten yemek, içmek ve cima etmek gibi Ramazan'ın ve orucun hürmetinin çiğnendiği durumlarda gereklidir.¹ Oruçlu kimsenin unutarak yiyip-içmesinde ise böyle bir durum söz konusu değildir. Bu durumdaki bir kişinin orucunun bozulduğu zannıyla bilerek yiyip-içmesi kefaret değil, sadece kaza gerektirir.² Zira bu kimsenin orucun rüknü olan yeme-içmeden uzak durma hali zarar görünce orucunun bozulduğunu zannetmesi kefareti gerekli kılan cinayetin kamil olmasını engellemektedir. Yalnız bu kişi unutarak yiyip-içmenin oruca zarar vermeyeceğini bilmesine rağmen bilerek yeme-içmeye devam ederse İmam Muhammed'e göre üzerine kefaret gerekir.³ Bununla birlikte tercih edilen görüş iki durumda da kefaret gerekmemesidir. Zira zikredilen durumda sureten orucun rüknü bozulmakta, bu da şüphe meydana getirmektedir. İmam Malik'in de içinde bulunduğu bazı fakihlerin unutarak da olsa yiyip-içen kimsenin orucunun bozulduğunu söylemesi bu noktada şüpheyi artırmakta ve kefareti düşürmektedir.⁴

1. Alâüddîn Ebû Bekr b. Mes'ûd b. Ahmed el-Kâsânî, *Bedâiu's-sanâi' fî tertîbi's-şerâi'* (Beyrut: Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1986), 2/97; Ebû'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî* (Sind: el-Büşra, 2021), 1/347.

2. Ebû Bekr Şemsü'l-eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed es-Serahsî, *el-Mebsûṭ* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1993), 3/79.

3. es-Serahsî, *el-Mebsûṭ*, 3/79.

4. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü'l-muḥtâr 'ale'd-dürri'l-muḥtâr* (Beyrut: Darul Fikr, 1992), 2/402.